

מפני מה זכה יהודה למלכות

אמר להם (רבי טרפון) מפני מה זכה יהודה למלכות?

אמרו לו מפני שהודה בתמר.

מעשה בארבעה זקנים שהיו יושבין בבית שער של ר' יהושע, אלעזר בן מתאי חנינא בן חכינאי ושמעון בן עזאי ושמעון התימני והיו עסוקין במה ששנה להן ר"ט. אמר להן ר"ע מפני מה זכה יהודה למלכות מפני שהודה בתמר הוסיפו הן מעצמן (איוב טו) 'אשר חכמים יגידו ולא כחזו מאבותם להם לבדם נתנה הארץ' אמר להם וכי נותנין שכר על העבירה?

אמרו לו אלא מפני מה זכה יהודה למלכות מפני שהציל את אחיו מן המיתה שנאמר (בראשית לו) 'ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע כי נהרוג' וכתוב (שם) 'לכו ונמכרנו לישמעאלים' אמר להן דיה להצלה שתכפר על המכירה.

אלא מפני מה זכה יהודה למלכות מפני הענוה שנאמר (שם מד) 'ועתה ישב נא עבדך וגוי' אף שאול לא זכה למלכות אלא מפני הענוה שנאמר (ש"א ט) 'פן יחדל אבי מן האתונות ודאג לנו' שקל עבדו בו, אבל שמואל אינו כן אלא (שם י) 'נטש אביך את דברי האתונות ודאג לכם לאמר מה אעשה לבני' וכשהוא בורח מן השררה מה הוא אומר (שם יא) 'וישאלו עוד בה' הבא עוד הלום איש ויאמרו הנה הוא נחבא אל הכלים' אמר להם ולא ערב הוא וסופו של ערב לצאת ידי ערבותו.

אלא מפני מה זכה יהודה למלכות? אמרו להם למדנו רבינו, אמר להם מפני שקידש שמו של הקב"ה שכשעלו שבטים ועמדו על הים זה אומר אני יורד וזה אומר אני יורד קפץ שבטו של יהודה וירד בתחלה וקדש שמו של הקב"ה ועל אותה השעה הוא אומר (תהלים סט) 'הושיעני אלקים כי באו מים עד נפש וגוי' וכן הוא אומר (שם קיד) 'בצאת ישראל ממצרים וגוי היתה יהודה לקדשו' יהודה קדש שמו של הקב"ה על הים ולפיכך ישראל ממשלותיו (תוספתא ברכות ד טו)

אמרו לו... למדנו רבינו באי זו זכות זכה יהודה למלכות

אמר להם רבי טרפון אמרו אתם אמרו בזכות שאמר 'מה בצע כי נהרוג את אחינו' שהצילו ממיתה אמר להם דייה להצלה שתעמוד ותכפר על המכירה שנתן עצה למכרו ולא להשיבו אל אביו. אם כן בזכות שאמר 'ויכר יהודה' אמר להם דייה להודאה שתכפר על הביאה. אם כן בזכות מה בזכות שאמר 'ישב נא עבדך תחת הנער' אמר להם מצינו בכל מקום שהערב משלם. אמרו לו רבי למדנו באיזו זכות זכה למלכות?

אמר להם כשעמדו שבטים על הים זה אומר אני יורד תחלה וזה אומר אני יורד תחלה... מתוך שהיו נוטלין עצה אלו ואלו קפץ נחשון בן עמינדב ושבטו אחריו לתוך גלי הים לפיכך זכה למלכות שנאמר 'בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לועז היתה יהודה לקדשו' לכך 'ישראל ממשלותיו'. אמר להם הקדוש ברוך הוא מי שקדש שמי על הים יבא וימשול על ישראל והודו לו הזקנים לרבי טרפון (מכילתא בשלח ויבואו בניי) (ילקוט שמעוני. שמות רמז רלד)

היה ר"מ אומר כשעמדו ישראל על הים היו שבטים מנצחים זה עם זה. זה אומר אני יורד תחלה לים וזה אומר אני יורד תחלה לים קפץ שבטו של בנימין וירד לים תחילה... והיו שרי יהודה רוגמים אותם שנאמר שרי יהודה רגמתם לפיכך זכה בנימין הצדיק ונעשה אושפיזוכן לגבורה שנאמר ובין כתפיו שכן אמר לו רבי יהודה לא כך היה מעשה אלא זה אומר אין אני יורד תחילה לים וזה אומר אין אני יורד תחילה לים קפץ נחשון בן עמינדב וירד לים תחילה... לפיכך זכה יהודה לעשות ממשלה בישראל שנאמר היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו מה טעם היתה יהודה לקדשו וישראל ממשלותיו משום דהים ראה וינס (סוטה לו. לו.)